

ת"פ 36760/12/13 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 36760-12-13 מדינת ישראל נ' פלוני

לפני כבוד השופטת דנה אמיר
המאשימה מדינת ישראל
נגד
הנאשם פלוני

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד אלכס ישראלוב

ב"כ הנאשם עו"ד רונה שוורץ

הנאשם התייצב

הדין מתורגם לשפה הרוסית באמצעות מתורגמנית בית המשפט גלינה זבילנסקי

גזר דין

תמצית כתב האישום

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו, במסגרת הסדר דיוני ולאחר תיקונו של כתב האישום, בביצוע עבירה של תקיפה חבלנית לפי סעיף 380 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
2. על פי המפורט בכתב האישום המתוקן שבעובדותיו הודה הנאשם (להלן: "כתב האישום"), ביום 4.5.2013 בשעה 17:30 או בסמוך לכך, ברחוב דעואל 19 בבת ים, עבד המתלונן בהובלות לבית ספר. באותן נסיבות עברה אשת הנאשם במקום והמתלונן אמר לה: "איזה יפיפיה אפשר להתחיל איתך?" תוך כדי שהוא מתקדם אליה. המתלוננת נבהלה ורצה לכיוון ביתה. בהמשך הגיע הנאשם והחל לומר למתלונן כי הוא עבר את הגבול, נגח בו באפו וגרם לו לשבר בעצמות האף ולדימום.

תמצית טיעוני המאשימה לעונש

3. ב"כ המאשימה הפנתה לערכים המוגנים בעבירה שבביצועה הורשע הנאשם וטענה כי במקרה דנן יש ליתן בכורה לשיקולי הרתעה, תוך שהפנתה לנסיבות ביצוע העבירה, הדגישה את סוג החבלות שנגרמו למתלונן וחומרתן והפנתה לנזקים נוספים אשר נגרמו למתלונן על פי עדותו.
4. ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה וטענה למתחם הענישה שבין מאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות

ועד ל- 12 חודשים בפועל. באשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם ציינה כי הנאשם נעדר עבר פלילי והדגישה כי הגם שהמדובר משנת 2013, חלוף הזמן נח לפתחו של הנאשם, אשר לא התייבב לדיונים, התיק נגדו הותלה וחודש רק לאחר מעצרו. עוד ציינה כי הסדר דיוני דומה לזה שהוסכם הוצע לנאשם עוד בשנת 2016. לטענתה, לא ניתן לזקוף לזכות הנאשם נטילת אחריות משהודה רק לאחר שעדי התביעה נאלצו להעיד. בנוסף טענה כי אין מקום לסטות בעניינו של הנאשם ממתחם העונש ההולם משלא התקבל בעניינו תסקיר המעיד על שיקומו והוא אף לא שולב בטיפול. בנסיבות אלה עתרה כי עונשו של הנאשם ימוקם במרכז מתחם הענישה שיקבע, וכי ייגזר עליו עונש של מאסר לריצוי בעבודות שירות ברף הגבוה, לצד מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.

5. ב"כ המאשימה הסכימה לקבלת המסמכים אותם הגישה ההגנה ביחס למצבו הרפואי והנפשי של הנאשם (ענ/1), אך התנגדה לקבלת חוות דעת הפסיכיאטרית המחוזית מיום 26.6.2016 המצויה בתיק כראיה לעונש (להלן: "חוות הדעת הפסיכיאטרית"). בהחלטתי שבפרוטוקול מיום 16.9.2019 ציינתי כי חוות הדעת התקבלה לתיק לאחר שהוזמנה על ידי בית המשפט, והיא קבילה ואף לא נטען אחרת על ידי המאשימה. על כן התרתי להגנה להתייחס למפורט בחוות הדעת בעת הטיעון לעונש, תוך שהבהרתי כי בעת בחינתה ומתן משקל למפורט בה, תילקח בחשבון הסתייגות המאשימה ממצאה (שאת הבקשה לאמצם במלואם זנחה ממילא ההגנה), וכן תילקח בחשבון העובדה שהמאשימה ביקשה לזמן לעדות את הפסיכיאטרית המחוזית במהלך המשפט בקשר לחוות הדעת, זימונה נדחה בשל מצבה הרפואי, ובסופו של יום הגיעו הצדדים להסדר כאמור.

6. לאור החלטתי, התרתי למאשימה להוסיף לטיעוניה לעונש לאחר סיומם בקשר לחוות הדעת הפסיכיאטרית. בעת שהשלימה טיעונה הפנתה ב"כ המאשימה לכך שעל פי חוות הדעת הפסיכיאטרית לנאשם קושי בויסות דחפים ודחיית סיפוקים, ומכאן מסקנת חוות הדעת לפיה לא יכול היה הנאשם לשלוט בדחפיו. בהקשר זה הדגישה כי הנאשם לא צפה באירוע בעצמו ועל כן לטענתה לא פעל מתוך אינסטינקט, כתגובה אוטומטית לסיטואציה, אלא יכול היה לחשב צעדיו. עוד הדגישה כי הנאשם פנה תחילה למתלונן מילולית ולטענתה יש ללמוד מכך שהנאשם יכול היה להימנע מביצוע התקיפה.

תמצית טיעוני ההגנה לעונש

7. ב"כ הנאשם הפנתה לנסיבות ביצוע העבירה ולכך שרעיית הנאשם ובנותיו נבהלו מהתנהגות המתלונן והגיעו הביתה בסערה. בעקבות כך ירד הנאשם למטה בצעד ספונטני ותקף את המתלונן. עוד הדגישה כי הנאשם נגח במתלונן פעם אחת בלבד, נשאר במקום לאחר מכן וניסה לדבר עמו. כן טענה לקיומה של נסיבה משמעותית לקולא בעניינו של הנאשם, הנובעת ממצבו הנפשי וקרבה של מצבו לסייג אי שפיות הדעת. לטענתה הנאשם סובל מהפרעה פוסט טראומטית, סף גירוי נמוך ופגיעה בדימוי העצמי, תוך שפירטה את כלל נסיבותיו האישיות של הנאשם, התאונה שעבר בשנת 2011 והשלכותיה עליו ועל משפחתו. בהקשר זה הפנתה למסמכים הרפואיים ומסמכי ביטוח לאומי בעניינו של הנאשם המעידים על מצבו (ענ/1), אשר נערכו לפני האירוע ואחריו, ולחוות הדעת הפסיכיאטרית שהתקבלה בעניינו.

8. ב"כ הנאשם שבה והבהירה כי ההגנה זנחה טענתה לתחולת סייג אי שפיות הדעת בעניינו של הנאשם וכי אינה מבקשת כי תאומץ מסקנת חוות דעת הפסיכיאטרית המחוזית בהקשר זה. יחד עם זאת, טענתה היא כי על בסיס חוות הדעת הפסיכיאטרית כמו גם המסמכים ענ/1 ועדות אשתו של הנאשם, קיים קשר סיבתי בין הפרעה הפוסט טראומטית ממנה סובל הנאשם לבין תקיפת המתלונן על ידו. משכך לטענתה, במצבו של הנאשם קיימת קרבה לסייג אי

שפיות הדעת המחייבת התחשבות בעת קביעת מתחם הענישה והעונש לנאשם, תוך הפנייה לפסיקה. עוד ציינה כי לצורך קרבה לסייג די בהפרעה משמעותית אצל הנאשם ואין צורך בקיומה של מחלה.

9. ב"כ הנאשם הוסיפה כי הנזק שנגרם למתלונן הוא שבר אחד שהצריך מענה ראשוני וכי המתלונן לא אושפז. עוד טענה כי המתלונן הפריז בתיאור הנזק שנגרם לו ולא הציג אסמכתאות דרושות לטענותיו. מתחם העונש ההולם לטעמה של ההגנה הוא בין מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר אותם ניתן לרצות בעבודות שירות. ב"כ הנאשם הפנתה לפסיקה המדגימה לטעמה את הענישה הנוהגת.

10. בקשר לעונש הראוי לנאשם הפנתה לכלל נסיבותיו האישיות של הנאשם בהרחבה וציינה כי במצבו הנאשם מסוגר בביתו, אינו עובד ומפרנס את משפחתו מקצבת נכות. הנאשם מטופל, נמצא במסגרת ומקבל טיפול תרופתי, מטופל אף בפיזיותרפיה ומקבל זריקות לשיכוך כאבים. עוד הוסיפה כי הנאשם נעדר עבר פלילי ומאז האירוע לא נפתחו תיקים נוספים בעניינו. ב"כ הנאשם ציינה את הקושי לנאשם בניהול ההליך, כשכל מצב דחק מעורר אצלו חוויות קשות. בנסיבות הכוללות עתרה כי ייגזר על הנאשם עונש של מאסר על תנאי לצד התחייבות בלבד ללא קנס לאור מצבו הכלכלי. באשר לפיצוי עתרה כי תישקל אשמתו של המתלונן בעת קביעת שיעורו, הפנתה למצבו הכלכלי הקשה של הנאשם וציינה כי המתלונן יכול לפנות להליכים אזרחיים.

דברי הנאשם

11. הנאשם פירט אודות מצבו הרפואי וביקש להסביר מדוע לא התייצב לדיוני בית המשפט בעבר, בין היתר לאור מצבו הרפואי והנפשי ותרופות שנטל. לטענתו לא התכוון להתחמק מן הדיון. הנאשם הביע צער על ביצוע העבירה ומבין את אשר עשה. עוד טען כי המתלונן היה שיכור ואגרסיבי. לדבריו: "באותו רגע זה כמו שחור בעיניים. בראש שלך אתה בן אדם אחר" והוסיף כי חש "הרבה פחד" מאז התאונה והוא אינו מרגיש גבר. הנאשם פירט אודות מצבו הכלכלי הקשה וביקש בשל כך להימנע מקביעת פיצוי לטובת המתלונן.

קביעת מתחם העונש ההולם

12. קביעת מתחם העונש ההולם נעשית על פי עיקרון ההלימה. במסגרת קביעה זו יש להתחשב בערך החברתי אשר נפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות ביצוע העבירה. מביצוע עבירה של תקיפה חבלנית נפגעים הערכים המוגנים החשובים הנוגעים לשלמות גופו ובטחונו של הפרט, בריאותו ושלוות נפשו. כפי שצוין בת"פ (י-ם) 35133-11-13 **מדינת ישראל נ' סברי** (19.5.2015):

"התנהלות זו מובילה לטשטוש אמות המוסר החברתיות, לסיכון שלמות הגוף (ואף חלילה לקיפוח חיי אדם), וכן לזריעת פחד ומורא בלב הציבור. לפיכך, יש להעביר מסר עונשי ברור שיתרום לעקירת תופעה זו מן השורש."

13. בעת בחינת נסיבות **ביצוע העבירה** יש לתת את הדעת לחבלה המשמעותית שנגרמה למתלונן, בדמות שבר בעצמות האף עם סטייה ודימום. לצד זאת, יש לשקול כי אין המדובר בעבירה אשר בוצעה תוך תכנון או בתחכום, ונראה כי המדובר בהתנהלות ספונטנית ואימפולסיבית של הנאשם על רקע סערת הרגשות של רעייתו מפניית המתלונן והתקרבותו אליה ואל בנותיה כמפורט בכתב האישום כשברקע מצבו הנפשי, כפי שיפורט להלן. בנוסף, והגם שאין בכך כדי להצדיק את מעשה הנאשם, אין להתעלם מהתנהלות המתלונן עצמו כלפי אשתו של הנאשם, ואף מכך שהנאשם

נגח נגיחה אחת בלבד במתלונן, ואין המדובר באלימות מתמשכת. כן יש לתת את הדעת לכך שהנאשם אף ניסה לשוחח עם המתלונן לאחר תקיפתו. בשקלול כלל המפורט לעיל נראה כי חרף נסיבות ממתנות מסוימות, ובפרט לאור החבלה המשמעותית שנגרמה למתלונן, מידת הפגיעה בערכים המוגנים ממעשהו של הנאשם איננה מבוטלת.

14. לצד האמור, בעת בחינת הנסיבות, יש לתת את הדעת למצבו הנפשי של הנאשם בעת ביצוע העבירה ולבחון האם יש במצבו הנפשי כדי למתן ולהפחית ממידת אשמו המוסרי של (ע"פ 1865/14 פלוני נ' מדינת ישראל (להלן: "עניין פלוני"). ככל שיקבע כאמור, יהיה בכך כדי להשפיע לקולא על גדרי מתחם הענישה שיקבע. כך כידוע, בעת קביעת מתחם הענישה, על פי הוראת סעיף 40ט(א)(6) ו(7) לחוק העונשין וכחלק מהנסיבות שיש לשקול, יש לבחון האם נפגעה יכולתו של הנאשם להבין או להימנע מביצוע העבירה, וכן האם נפגעה שליטתו על מעשהו במידת מה. בנוסף, כמצוות סעיף 40ט(א)(9) לחוק העונשין יש לבחון, האם מצבו הנפשי היה קרוב לסייג לאחריות פלילית על פי סעיף 34ח לחוק העונשין. בעת בחינת האמור יש לתת את הדעת לכך שבשלב גזירת הדין אין צורך בקביעת ממצא חד משמעי בדבר קיומה של מחלת נפש, כנדרש לשם תחולת סייג אי שפיות הדעת, ודי בקביעה בדבר קיומה של הפרעה נפשית משמעותית (ראו: עניין פלוני, פסקה 5; ע"פ 4312/11 פלוני נ' מדינת ישראל (10.6.2013)). כפי שצוין בעניין פלוני, המשקל לקולא שיש ליחס למצבו הנפשי של הנאשם יבחן בכל מקרה ומקרה בהתאם לנסיבותיו.

15. ועתה נפנה לבחון את עניינו הפרטני של הנאשם, את מצבו הנפשי בעת ביצוע העבירה כמו גם את שאלת קיומו של קשר סיבתי בין העבירה למצבו הנפשי והמשקל שיש ליחס למצבו הנפשי בנסיבות. ענ/1 אשר הוגש על ידי ההגנה בהסכמת המאשימה כולל מסמכים רפואיים רבים ומסמכים מהמל"ל בעניינו של הנאשם. מסמכים אלה מלמדים על הפרעה פוסט טראומטית ממנה סבל הנאשם בעת ביצוע העבירה ואף לפני ביצועה ולאחריה. מהמסמכים ניתן ללמוד, כפי שאף פרטה הסנגורית, כי הנאשם עבר בשנת 2011 תאונת דרכים קשה במהלך שירותו בצבא קבע. לדברי הסנגורית, הנאשם נכלא בעת התאונה בתא הנהג ללא יכולת לזוז לזמן ארוך, עד אשר חולץ על ידי מסוק. הנאשם נחבל קשות בידו ועבר ניתוח בשל שבר מורכב, כן נחבל בעמוד השדרה, עבר מספר ניתוחים וסבל מסובל מכאב פיזי וקושי נפשי לאורך שנים.

16. על פי המסמכים שבענ/1, החל מחודש ינואר 2012, זמן רב יחסית לפני האירוע המפורט בכתב האישום, התלונן הנאשם על כאבים עזים כמו גם על כך שאינו ישן בלילה, מפחד מנסיעה, במצב רוח ירוד וחרד ואף טופל בתרופות למצבו הנפשי. על פי הסיכום הרפואי מיום 6.8.2012, פירט הנאשם סיטי לילה, מתח נפשי מתמיד, מצב רוח ירוד ושינוי אישיותי בעקבות התאונה. הרופא המטפל ציין כי הסימפטומים אותם תיאר הנאשם הם סימפטומים דיכאוניים ופוסט טראומטיים. על פי הסיכום הרפואי מיום 11.2.2013, הסמוך ביותר למועד ביצוע העבירה, צוין כי הנאשם נוטל את התרופות באופן לא סדיר, אינו ישן בלילות, לא חלפו אצלו הזיכרונות והסייטים, מרגיש מדוכא ואף סובל מכאבים חזקים. הרופא ציין כי אין שינוי בסטטוס, תוך שמצא שהנאשם אינו פסיכוטי ובוחן המציאות שלו תקין. באותו מועד הוסיף הרופא תרופות נוספות לנאשם. בסיכומים רפואיים נוספים, אחרי האירוע המפורט בכתב האישום, מפרט הנאשם גם קיומן של בעיות נוספות אותן לא אפרט מטעמי צנעת הפרט, ושב ומציין את הסימפטומים המפורטים לעיל.

17. ממסמכי המל"ל אשר צורפו במסגרת ענ/1 עולה כי הנאשם אובחן כסובל מהפרעה פוסט טראומטית על ידי הרופא מטעם המל"ל ונקבעה בעניינו נכות נפשית צמיתה בהקשר זה של 20% על ידי הועדה הרפואית בשנת 2015. בסך הכל, לנאשם דרגת נכות של 81%. בנוסף, חוות הדעת מטעם הפסיכיאטרית המחוזית מפנה אף היא למכתב רפואי מקופת החולים לפיה רופאו המטפל של הנאשם מאבחנו כסובל מהפרעה פוסט טראומטית. מסקנת חוות

הדעת הפסיכיאטרית ביחס להפרעה הנפשית ממנה סובל הנאשם עולה בקנה אחד עם המסמכים הרפואיים אשר הוגשו וממצאי המל"ל, קרי, קיומה של הפרעה פוסט טראומטית אצל הנאשם. הפסיכיאטרית המחוזית מוסיפה ומציינת בחוות הדעת כי לנאשם קושי בויסות דחפים ודחיית סיפוקים, בעיקר כאשר דימויו העצמי נפגע או כשהוא מאוים על ידי הסביבה. עוד להערכת הפסיכיאטרית המחוזית, הנאשם לא היה אחראי למעשיו ולא יכול היה להבחין בין טוב ורע בעת ביצוע העבירה.

18. אין צורך בדיון באשר להערכת הפסיכיאטרית המחוזית לפיה הנאשם לא היה אחראי למעשיו בעת ביצוע העבירה ולא ידע להבחין בין טוב ורע עליה חולקת המאשימה, משהגנה חזרה בה מטענתה לתחלת סייג אי שפיות הדעת שבסעיף 34ח לחוק העונשין. מסקנה זו של הפסיכיאטרית המחוזית לא תבוא בין שיקולי. ביחס להערכת הפסיכיאטרית המחוזית לפיה לנאשם קושי בויסות דחפים ודחיית סיפוקים בעיקר כשדימויו העצמי נפגע או כאשר הוא מאוים על ידי הסביבה, זו תילקח בחשבון באופן מוגבל ביותר משהפסיכיאטרית המחוזית לא נחקרה במהלך המשפט.

19. בעת בחינת השפעת התסמונת הפוסט טראומטית של הנאשם על התנהלותו בביצוע העבירה, עיינתי גם במאמרם של יורם רבין ויונתן לבני, **התסמונת הפוסט טראומטית כטענת הגנה במשפט הפלילי**, דין ודברים ה תש"ע. במאמר פורט כי לרוב תסמונת פוסט טראומטית אינה מונעת לחלוטין את יכולת השליטה על המעשים. יחד עם זאת, התסמונת יכולה ליצור אצל נאשם קושי ממשי לכבוש את מעשיו ולהביא לכך שהעבירה מבוצעת על ידו עם מידה מוגבלת של אשמה ויכולת בחירה. עוד נטען, כי במקרים כאלה ראוי להפחית ממידת העונש לנאשם בהתאם למצבו (שם, 55, ס' ג(7)).

20. נתתי דעתי לטענת המאשימה לפיה התנהלות הנאשם לא הייתה ספונטנית ואוטומטית אל מול איום, והוא יכול היה להימנע ממנה מששמע על מעשי המתלונן מרעייתו, יצא החוצה, ואף פנה אל המתלונן בדברים טרם נגח בו, אך אינני רואה עין בעין עמה. נקודת המוצא היא כי הנאשם היה אחראי למעשיו, ובמובן זה, אכן התנהלותו לא הייתה אוטומטית. יחד עם זאת, אין בכך כדי לבטל את האימפולסיביות והספונטניות שבהתנהלותו. מכלל הנתונים המפורטים לעיל בעניין הנאשם ובכלל זאת אף מדבריו שלו לפיהם "ראה שחור בעיניים" בעת האירוע התרשמותי היא כי ההפרעה הפוסט טראומטית ממנה סובל תרמה לתחושת האיום והדחק שחש מהתנהלות המתלונן כלפי רעייתו ואף הביאה לפגיעה מסוימת בשליטתו על מעשהו ולקושי עבירו להימנע מביצוע העבירה. מצבו אף מלמד על קרבה מסוימת לסייג לאחריות פלילית. בנסיבות אלה מסקנתי היא כי יש בהפרעה הפוסט טראומטית ממנה סבל הנאשם בעת ביצוע העבירה (וסובל עד היום), כדי להפחית ממידת אשמו המוסרי ויש להתחשב בכך בעת קביעת מתחם הענישה.

21. בראי כלל המפורט לעיל תיבחן **הענישה הנוהגת**, כאשר יש לזכור, כפי שציין כב' השופט פוגלמן בע"פ 4456/14 קלנר נ' מדינת ישראל (29.12.2015):

"תיקון 113 לחוק מדריך את בית המשפט לקבוע בגזר דינו מתחם עונש הולם למעשי הנאשם. מתחם העונש ההולם הוא טווח של עונשים אשר כל עונש שבתוכו יעמוד בעקרון המנחה וייחשב הולם. אין מדובר בטווחי ענישה הנקבעים ביחס לעבירה פלונית; המתחמים משתנים ממעשה עבירה אחד לשני, בהתאם לחומרתו, ומנאשם אחד לשני, בהתאם לאשמו".
(שם, פסקה 198 בפרק הדן בע"פ 5669/14 לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל.)

כן ראו עפ"ג 12063-04-15 בראונר נ' מדינת ישראל (20.7.2015).

22. מבחינת הענישה הנוהגת עולה כי בסוג העבירה הנדונה, קיים מנעד ענישה די רחב. כך, קיימים מקרים בהם גם בנסיבות של תקיפה חבלנית, ובכלל זאת כזו בה נגרם נזק משמעותי, ואף כשהמדובר באלימות מתמשכת במסגרת אותו אירוע, ולעיתים לצד עבירות נוספות, קבעו בתי המשפט את תחתיתו של מתחם הענישה למאסר על תנאי לעיתים לצד של"צ, ולעיתים נגזרו על נאשמים עונשים מסוג זה. ראו לשם הדוגמא כפי שהפנתה ההגנה: ת"פ (רח') 11092-07-14 **מדינת ישראל נ' פנטה** (17.7.2019); ת"פ (טב') 32685-01-17 **מדינת ישראל נ' פדידה** (25.9.2017); ת"פ (י-ם) 15968-03-15 **מדינת ישראל נ' אלפסי** (28.9.2016); ת"פ (אי') 1129/06 **מדינת ישראל נ' רוסלן** (30.5.2007).

23. לצד זאת, קיימים מקרים רבים בהם נוהגים בתי המשפט לקבוע מתחם ענישה שתחתיתו עונש של מאסר קצר אותו ניתן לרצות בעבודות שירות ועד כשנת מאסר, כאשר נגרם למתלונן נזק משמעותי כמו במקרה דנן ו/או כאשר המדובר באלימות מתמשכת במהלך האירוע. להשקפתי, זהו המתחם הנכון והראוי במקרים מסוג המקרה דנן, בפרט לאור הנזק אשר נגרם למתלונן, ככל שלא מתקיימות נסיבות מיוחדות. ראו לשם הדוגמא כפי שהפנתה המאשימה: עפ"ג (י-ם) 64130-06-15 **סברי נ' מדינת ישראל** (1.11.2015); ת"פ 37392-01-15 **מדינת ישראל נ' מאירוב** (5.8.2015) וכן רע"פ 8822/16 **בן עזרי נ' מדינת ישראל** (17.11.2016) הגם שנסיבותיו חמורות מעניינו ובהתאמה מתחם הענישה שנקבע.

24. לסקירה המפורטת לעיל יש להוסיף כי מעיון בפסיקה עולה שכאשר המדובר במקרה בו נסיבות מקלות מיוחדות האופפות את ביצוע העבירה, ובכללן כאלה הנוגעות להפרעה נפשית ממנה סובל הנאשם שיש בה כדי להשפעה על מידת אשמו, נוהגים בתי המשפט להתחשב בנסיבות אלה בעת קביעת עונשו של הנאשם, גם כאשר המדובר בביצוע עבירות חמורות מזו שביצע הנאשם. עוד כאמור, כמצוות המחוקק, יש מקום להתחשב באותן הנסיבות לקולא כבר בעת קביעת מתחם העונש ההולם. לשם ההדגמה וכפי שהפנתה ההגנה:

· בע"פ 4312/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (10.6.2013), הופחת עונש מאסר בן 10 שנים אשר הושת על הנאשם בגין ביצוע עבירות מין בשנתיים, בשל ליקוי נפשי מהותי ממנו סובל, ומבלי שנקבע כי המערער סובל ממחלת נפש. זאת לאחר שנקבע כי לא ניתן משקל הולם לקולא למצבו הנפשי בעת גזירת דינו על ידי בית המשפט המחוזי.

· בע"פ 1865/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (4.1.2016), הופחת עונשו של המערער אשר הורשע בביצוע עבירה של חבלה בכוונה מחמירה בשנתיים (מעשר לשמונה שנות מאסר), לאור הפרעה דו קוטבית ממנה סובל, הגם שאין חולק כי מצבו לא הגיע כדי פטור מאחריות פלילית לפי סעיף 34 לחוק העונשין. כב' השופט עמית הבהיר כי במצב דברים רגיל לא היה מקום להקל בעונשו של המערער.

· ת"פ (מחוזי - מרכז) 44102-08-16 **מדינת ישראל נ' אלון** (29.6.2017) שם נמצא קשר ישיר בין הפרעה נפשית מסוג פירומניה ממנה סבל הנאשם לבין עבירת ההצתה שביצע לפי חוות דעת פסיכיאטרית שהתקבלה. הפרעתו הנפשית של הנאשם הביאה להקלה בעת קביעת מתחם הענישה בהתאם לסעיף 40ט(א)(א)(7) לחוק העונשין ולאור קרבה לסייג לאחריות פלילית. בית המשפט ציין כי התייחסות לנאשם כאל כל נאשם אחר במצבו תחטא לעקרונן ההלימה ולהוראות החוק.

· ראו עוד: ע"פ (מרכז) 2250-11-07 **בבלר נ' מדינת ישראל** (16.1.2008); ת"פ (רח') **מדינת ישראל נ' פנטה** (17.7.2019).

25. נוכח כלל המפורט לעיל, ולאור ההפרעה הפוסט טראומטית ממנה סובל הנאשם והתרשמותי כי היה בה כדי לפגוע במידת שליטת הנאשם במעשהו, במידת יכולתו להימנע מביצועה ולהביא לקרבה לסייג לאחריות פלילית, מצאתי לקבוע בתחתית מתחם הענישה מאסר על תנאי מרתיע, ובתקרתו מאסר בן 9 חודשים.

העונש הקונקרטי לנאשם

26. במקרה דנן לא מתקיימות נסיבות לסטייה לקולא או לחומרה ממתחם העונש אשר נקבע. הנאשם, יליד שנת 1977, נשוי ואב לשתי בנות בנות 11 ו- 8. הנאשם עלה ארצה מרוסיה, התגייס לצה"ל, שירת בצבא קבע תקופה כוללת בת 7 וחצי שנים וניהל אורח חיים יצרני ונורמטיבי לחלוטין. בשנת 2011 עבר הנאשם תאונת דרכים קשה אשר שינתה את חייו וחיי משפחתו. בעקבות התאונה ופציעתו בה, עבר הנאשם ניתוחים, סבל וסובל מכאבים עזים ומטופל בתרופות בנוסף, סובל הנאשם בעקבות התאונה מתסמונת פוסט טראומטית המשפיעה על כל תחומי חייו. על פי תלונות הנאשם לרופאים המטפלים ואף עדותה של רעייתו, מאז התאונה סובל הנאשם ממצב רוח ירוד, קשיים בשינה, סיוטים ותסמינים נוספים, ואף מטופל בתרופות בפן הנפשי, הכל כמפורט לעיל ובמסמכים ענ/1. אין ספק כי במצבו, יתקשה הנאשם לרצות עונש של מאסר ולו בעבודות שירות, ככל שכזה ייגזר עליו. עונש מסוג זה אף יקשה על בנות משפחתו אשר מתמודדות גם הן עם השלכות התאונה שעבר הנאשם, התמודדות שאינה פשוטה.

27. עוד נתתי דעתי למצבו הכלכלי הקשה של הנאשם אשר אינו עובד בעקבות התאונה, מתקיים ומקיים את משפחתו מקצבת נכות בסך ₪ 7,737 לחודש. גם קושי זה לנאשם ובני משפחתו, המצטרף לקושי הרגשי הנובע ממצבו יישקל בין שיקולי.

28. הנאשם נעדר עבר פלילי מכל מין וסוג ועל פי טענת ההגנה שלא נסתרה מאז ביצוע העבירה בשנת 2013 (לפני כ-6 וחצי שנים) לא הורשע בביצוע עבירה נוספת ולא נפתחו בעניינו תיקים נוספים. כפי שציינה ב"כ המאשימה בצדק, חלוף הזמן המשמעותי מאז הגשת כתב האישום במקרה זה נח בעיקרו לפתח הנאשם, אשר לא התייצב לדיונים עד אשר הותלה התיק בעניינו וחודש רק לאחר איתורו. לצד זאת, חלוף הזמן מלמד כי העבירה מושא כתב האישום היא עבירה בודדה ונקודתית עבור הנאשם. הגם שלא הזמן תסקיר לעונש בעניינו, התקופה אשר חלפה מאז ביצוע העבירה מדברת בעד עצמה ומלמדת כי מסוכנותו של הנאשם, כמו גם הצורך בהרתעתו אינם ברף הגבוה. בנוסף, בראי חלוף הזמן ניתן ללמוד אף על דרך שיקומית מסוימת אותה עובר הנאשם, גם אם איננה מלאה או משמעותית מאוד במצבו המורכב. הנאשם מטופל לאורך השנים בתרופות ועל ידי בעלי מקצוע ובין היתר אף טופל בטיפול פסיכולוגי במהלך התקופה.

29. הנאשם הודה בביצוע העבירה והביע חרטה על מעשיו ויש לזקוף זאת לזכותו. אמנם, הודיית הנאשם באה לאחר שמיעת עדי התביעה כך שאין המדובר במי שהודה מיד עם תחילת ההליך. יחד עם זאת יש לזכור כי בהודייתו ויתר הנאשם על טענת הגנה משמעותית אותה ביקש לטעון, וחסך זמן שיפוטי בלתי מבוטל אשר היה כרוך בדחיית הדין לפרק זמן ממשי לצורך שמיעת עדותה של הפסיכיאטרית המחוזית אותה ביקשה המאשימה לזמן, וכן את הצורך בטיעונים והכרעה שיפוטית בטענתו.

30. בעת מיקום הנאשם בגדרי המתחם שנקבע וקביעת שיעור הפיצוי שיושת לטובת המתלונן, נתתי דעתי לנזקיו של המתלונן, הכוללים את נזקיו הפיזיים (שבר בעצמות האף עם סטייה ודימום) וכן נזקים בדמות כאב סבל שהם אינהרנטיים בנסיבות. בהקשר זה שקלתי את דברי המתלונן בעדותו אליהם הפנתה המאשימה ומנגד את דברי הסנגורית לפיהם לא הוצגה כל אסמכתא לנזקים נוספים להם טען. כן נתתי דעתי לעתירת ההגנה להתחשב במצבו הכלכלי של

הנאשם בעת קביעת הפיצוי.

31. כידוע, בשל סממני האזרחיים, פיצוי מתלוננים אינו קשור ביכולתו הכלכלית של הנאשם (ר' דנ"פ 5625/16 **אסרף קארין נ' אבנר טווק בוקובה** (13.9.2017)). בנוסף, בעת פסיקת הפיצוי לא נדרש בית המשפט להוכיח מדויקת של שיעור הנזק ופסיקת הפיצוי נעשית על דרך האומדן. הפיצוי נועד ליתן מענה ראשוני לקורבן ואינו מהווה תחליף מלא לפסיקת פיצויים המבוססת על הוכחת הנזק במסגרת הליך אזרחי (ראו: כב' השופטת ברק ארז בע"פ 1076/15 **טווק נ' מדינת ישראל** (7.6.2016)); אסנת אלירם "פיצויים לקורבן העבירה הצעה לדגם חדש" מחקרי משפט יט (2002). בראי הפרמטרים המפורטים לעיל יקבע שיעור הפיצוי אשר יושת על הנאשם.

32. **סוף דבר** - עניינו של הנאשם מורכב ודורש התייחסות מיוחדת. המדובר במי שבעקבות תאונה קשה סטה מסלול חייו והוא נדרש להתמודד עם קושי ממשי פיזי ונפשי כמפורט בהרחבה בגזר הדין. לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות שלעיל, מבלי להתעלם מחומרת העבירה והנזק שנגרם למתלונן, הגעתי לכלל מסקנה כי במצבו של הנאשם, ואף בראי התרשמותי כי המסוכנות הנשקפת ממנו איננה ברף הגבוה וכך גם הצורך בהרתעתו, ראוי ונכון למקם את עונשו בתחתית מתחם הענישה אשר נקבע. משכך מצאתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות פיזית כלפי הגוף לפי חוק העונשין.

ב. פיצוי למתלונן בסך 3,000 ₪ אשר ישולם לקופת בית המשפט. הפיצוי ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, כשהראשון בהם ביום 1/1/20. לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הפיצוי לפירעון מידי. המאשימה תעביר למזכירות את פרטיו המלאים של המתלונן.

ג. סך של 500 ₪ אשר הופקד על ידי הנאשם במסגרת מ"י 16413-12-17

זכות ערעור כחוק לבית המשפט המחוזי בתל אביב תוך 45 יום.

הדין הסתיים בשעה 10:55.

ניתן היום, כ"ה תשרי תש"פ, 24 אוקטובר 2019, במעמד הצדדים.